

האשה שנפלו פרק שמיני כתובות

עז.

עין משפט
נר מצוה

א א ב מיי פכ"ב מהל'
אישות הל' ז ח סמג
לאוין פא טוש"ע אה"ע
סי 5 סעי' יא:

תוספות ר"ד (המשך)

ותנה קיים פי אירוסין
ספק טעם נזאין פי
עשן אל תשא חילק
לחתמיה לא תמכור ואם
נזעזע לאמור אין נזקקים
ולא מכה ותנה קיים
כל ברישא שנפלה לא
בכח כבודא חזקה
בזון אין אירוסין שהן
ספק מוציאין מיד אר"י
לחתמיה תמכור: אר"י
וכר. פי ואמאי אמר' אם
מכר ותנה קיים פי א"ל על
החדשים נזן בושים היינו
אחר שנשאת שבעל
מוציא מיד הלוקח
או בושים מיה מוציא
והלא הנכסים שלה על
ואתם מגלגלין עלינו
דור הישנים שכמרה
בעודה ארסה. ופלו לא
משנשאת אמר' פי שכיין
נשאת וכנסה לרשות
הבעל לאכול פירותיה
ואין זכות לה לאשה
בהם אן אם תתאלמן
על תגרש: פי שלא
נשאת אמר' וכר' פי שכיין
שפלו לה קודם אירוסין
פי בלאר אירוסין נשאת
וירא' אם מכרה ותנה קיים
דוקא בשפלו לה לאחר
נשאת או הבעל מוציא
מיד הלוקח ונשאת
שפלו לה קודם הנשואין
נשאת נהי לכתחילה
תמכור אבל אין מכרה
ותנה קיים ואין הבעל
מוציא מיד הלוקח:
א"ר חנינא בן עקיבא
הואיל וזכה באשה שכבר
נשאת לו לא יזכה בנכסים
וירצא מיד הלוקחות.
וירצא מיד החדשים או
בושים היינו שפלו לה
לאחר שנשאת ואתם
מגלגלין עלינו את הישנים
שנשפלו לה קודם שנשאת

ה'אשה שנפלו עד שלא תתארם. פי' בקונטרס ונתארם אבל
 ישאת לא והציא רחיה ממתן עד שלג ישאת וישאת
 ר"ג אומר אם מכרה ונתנה קיים אבל לכתחילה משמע דלא תמכור
 ומשעמ לרש"י דעד שלג ישאת משמע אפי' קודם אירוסין וקשה
 לר"י דלמרינו בגמ' ר' ושמואל

לאמרי תרווייהו בין נפלו לה נכסים
עד שלא תתארכס בין משנתתארכס
ונישאת הבצל מוציא מיד הלקוחות
ופריך כמאן דלא כר' חנינא בן
עקביא ולא כר"י ואמאי והא הוי כר'
חנינא בן עקביא דבעי למימר להבצל
מוציא מיד הלקוחות אפי' בנפלו לה
עד שלא תתארכס ונישאת דהא אעד
שלא נישאת ונישאת קיימי אלף ודאי
משמע ליה להש"ס דעד שלא נישאת
לא מיירי בנפלו לה קודם אירוסין
והיינו טעמא דעד שלא נישאת משמע
בנפלו לפני נישואין דאין דבר מפסיק
זמן נפילת ארס נכסים לנישואין ואע"פ
דהשתא אין ראייה משם לפירוש
הקונטרס מ"מ יכול רש"י לפרש כן
בלא ראייה ואין יחול להקשות לפירוש
משם לדקדק דוקא עד שלא נישאת
דהיינו משנתתארכס כדפירש הא נפלו
קודם אירוסין וניסת מוכרת לכתחילה
דאיכא למימר דה"א אפילו נפלו לה
קודם אירוסין דלא תמכור אלף הא
דנקט עד שלא נישאת דמשמע
משנתתארכס אלא מועטין לדפיה' אם
מכרה ונתנה חייב. רש"י ז"ל:

נפלא זה משנתארהס ב"ש אומרים
תמבור. במסכת פאה
דירושלמי בפרק צ"ש בער ר' תמוס
קמי ר' יוסף אמאי לא מני לה גבי
דברים שהם מקולי צ"ש אוממורי גבי
יבא בית שמאי אומרים הפקר לעניים
לא לר"י והא קמי התם צ"ש אומרים
הא קולא אלא חומרא שמוזהר לגרשה
וי ב'י. מיהא א"כ לביה נמי תמבור
בסא נפולו לה נכסים דתנן התם
שהה פקד ארוסה והואלי היא מוחזקת
אזרים דעמו לישא הילכך למחילה לא
וי חכמים דתמבור למחילה:

בלשון אחד פ"י דקאי ארישא דקתי
 ר אמרו לו אי צעו למימר לנכחילא
 פ"ז הדין עמו דגרים בההיא ברייתא
 כמחזוב כסיפא בתר אף וז מכרה בטל
 ואמר להם על ההדשים כו' דודאי ליה
 וצחוספתא נמי לא גרסין ליה ולשון
 ואתא אף נראה לר"מ פירוש זה דהא
 ואתא לאשמועינן ונראה לר"מ דהבי
 יל וזכה באשה לא זכה בנכסים ולא
 לה משתאחרס שהם חדשים שנפלו
 דם אירוסין שלא תמכור לנכחילא או
 נמו נפלו ולא תמניקת והשיב להם על
 יום פ"ו שאן ישינס בשעת מכירה
 ויהא דלח נקט בדעאי ארישא קאי או
 ולא הוה שיך למימר ש"מ אסיפא שאין
 יא כהשתו לענין שלא תמכור לנכחילא
 בטל ועוד מדקמהדר להם אף וז לא
 וז לא תמכור כמ"ס כספרים דה"ק
 מה וז מכרה בטל דמדנקט אלו ואלו
 ש"אע"פ שנפלו לה משתאחרס אף
 תמכורה ונשאת דוקא למכירה לא
 עד שלא תמכור מוכרת לנכחילא:

האשה שנפלו לה נכסים עד שלא תתארם מודים ב"ש ובית הלל שמוכרת ונותנת וקיים נפלו לה ⁶משנתארסה ב"ש אומרים תמכור *ובית הלל אומרים לא תמכור אלו ואלו מודים בשאם מכרה ונתנה קיים אמר רבי יהודה אמרו חכמים לפני ר"ג הואיל זוכה באשה לא זוכה בנכסים אמר להם על החדשים אנו בושים אלא שאתם מוגלגלין עלינו את הישנים נפלו לה משנשאת אלו ואלו מודים שאם מכרה ונתנה שהבעל מוציא מיד לקוחות עד שלא נשאת ונשאת ר"ג אומר אם מכרה ונתנה קיים א"ר חנינא בן עקביא אמרו לפני ר"ג הואיל זוכה באשה לא זוכה בנכסים אמר להם על החדשים אנו בושים אלא שאתם מוגלגלין עלינו הישנים ר"ש חולק בין נכסים לנכסים נכסים הידועין לבעל לא תמכור ואם מכרה ונתנה בטל שאינן ידועין לבעל לא תמכור ואם מכרה ונתנה קיים: **גמ'** מאי שנא רישא דלא פלגינא ומאי שנא סיפא דפלגינא אמרי דבי רבי ינאי רישא בזכותה נפלו סיפא בזכותו נפלו אם בזכותו נפלו אלא רישא ודאי בזכותה נפלו סיפא אימר לא תמכור אם מכרה ונתנה קיים: א"ר לאו רבי יהודה אלכתחלה או אירעבד ת"ש

א"ל לא תני אלא דבר שהוא חומר משני דדין וקל משני דדין והכא קל לנאש וחומר לנעל וקל להפקד והרי קל לעניים וחומר לנעל הבית א"ל אינו חומר לנעל הבית שמדעמו הוא מפקד וקל צ" שבתות דהוי קל לנאש וחומר לנאש שאינה נוטלת כתובתה בחדרת שבת אחת ככ"ה וי"ל שא"ל בחדרת שבת אחת אע"פ שזוהי ככך לאחר מיכן שמה מחזור זה: **סיפא** אימר בובותו נ לכתחילה דכיון שהיא מוחזקת הוי ספק שלה ודאי ואין ספק מוציא מיד ודאי כדלשכחן גבי שום מודים ז"ש וז"ה שמוכרת וגומלת וקיים וזו ומפרש בגמרא דנפלו לה כשהיא ארוסה וזיקת ארוסה הויא איהי ודאי ויכס ספק ואין ספק מוציא מיד ודאי וי"ל דהכא בודאי לנאש קיימא דכל תמכור אע"פ שהיא ודאי אלא הם כן עומדת לחליה כמו לייסוס וינאש ודאי ודאי **איבעיא** להו ר"י בבתחילה קאמר אז דיעבד: צפירוש רש"י מנציח יד וכל שז"ל שמועדת מודים ז"ש וז"ה שמוכרת וגומלת וקיים וקא מבעיא ליה השמא

ללא תמכור אבל דזיעצד מודו דמכרה קיים אדזיעצד דלפ" דזיעצד צעו למימר דמכרה צטל דמיימי מה וז מכרה צטל אף וז מכרה צטל אמר להם על החדשים אנו בושים כו' ולא גרים מה אמר להן אף וז לא תמכור ואם מכרה ונתנה קיים אמרו לו והאיל וכה צאשה לא יכה צונכסיס וקיסין ליה דהיי קאמר אף וז לא תמכור והא תנן צהירא דמודים צ"ס וצ"ה שמוכרת לכתחילה פירש לכתחילה אצ"ס או דזיעצד אצ"ה ולפ"י צנחם מחקו רש"י אלא לפי שאינו כתוב צתו היכי צעי אי אמרו לפניו דר"ג שקלו וטרו אליבא דצ"ס והא פריך צבולי הש"ס אטו טעמא דצ"ס פירשו לכתחילה וקאי ארישא דנפלו לה עד שלא תתארס דמכרת לכתחילה וקאמרי אינהו לה צנפלו וכו' צנפלו לה משנתארס וקאמרו להו עד ההדשים אנו בושים כלומר נמי דלמלא דזיעצד אקסיפא דנפלו לה צאירוסין קאי דאמרי צ"ה מכרה קיים וקאמרי אינהו מכרה צטלו ויהא צנפלו לה משנתארסה ומכרה צאירוסין איירי דחדשים הם אלא כלומר שהם ישינים כשניסא דאקסיפא אלא לכתחילה או דזיעצד אומר ר"ת שכן דרך הש"ס דצעי צלשון שפושט לצנפון דפשיט ש"מ דיע ונוכר צברייתא לא רישא ולא סיפא ת"ס דמנא כו' אמר להם אף וז לא תמכור כלומר צוה אני מודה והיהשאת פשיט ספיר דמדקאמר אף וז מכרה צטל ש"מ דאקסיפא קאי דארישא לא הוו אמרי מכר לכתחילה ש"מ דאקסיפא קאי ועוד יס גייצב אצ"ה לפי הקונטרס קמא גרסי' שפיר אמר להם והואיל וז אשתו פירוש נפלו לה משנתארסה וישיאת חו אשתו נפלו לה עד שלא תתארס ותתארס ומודים שאלם מכרה ונתנה קיים צמכרה צאירוסין משמע דמודים שאלם מכרה משנשאת דמכרה וז מכרה צטל עד שלא תתארס ותתארסה אמר להם אף וז לא תמכור פירוש אף וז שנפלו לה ותמכור אבל צל דזיעצד מכרה קיים אבל קשה קמא לרשב"א דה"ל נמי לר"ג להדורי להו אמנו

ה'אשה. עד שלא תפארו. ונתארכה: ז"ש אומרים המכור.
בעודה ארוסה אבל משתמשא לא כדמי לקמן עד שלא
יניס ויניס וכו': והוא וזה ב'אשה. שהיא ארוסו: לא יוכה
בנכסים. בגמרא מפרש אהי מינייהו קיימי אלכתמלה דב"ש או
אדעבז דב"ש: על ההדסים. שפלו

לה משנשאת: אלו נשים. מה ראו
 חכמים לומר אם מכרה ונתנה הבעל
 מושיא מיד הקדמות כדמין לקמן
 בזמנתי: עד שלא נשאת. כיון
 משנתארסה או קודם לכן ואחר כך
 נשאת: ה"ג ר"ג אומר אם מכרה
 ונתנה קיים: הואיל וזכה בנשה.
 שנשאה: על ההדשים. שנפלו לה
 משניסא: הידועים לבעל. בגמרא
 מפרש: גב' מאי שנה יושא דלא
 פליגי. הרי נתארסה ומושם דנפלו
 לה קודם לכן הורע כוח: בזושה
 נפלו. עדיין לא היה זכאי בנלה
 וכל זה הלא היה עמלה: בזושה
 וכל זכה בה ונכסיה: אימר בזושה
 יד. דאירוסין עושה ספק נישואין שמה
 תבא לידי נישואין שמה לא תבא:
 אינעויה לה. הנך רבנן דאמרו לו:
 אילנתה. פליגי ואמר ר' אמאי
 מוכרת לכתחלה לז"ש הואיל וזכה
 בנשה שאירסה לא זכה בנכסיה:
 אלא אדעיד מודו כ"ה: או.
 למלא אדעיד נמי פליגי
 וזעי למימר מכרה בטל:

תא

ונפלו כי מכרה ונתנה אמאי קיים אלא רישא ודאי בזכותה נפלו סיפא אימר בזכותה אימר בזכותו לכתחלה לא תמכור אם מכרה ונתנה קיים: א"ר יהודה אמרו לפני ר"ג: איבעיא להו רבי יהודה אלכתחלה או אדיעבד ת"ש

(א) יצמות לח: [לקמן פא:],
(ב) [ע"ב], (ג) [יצמות לח:].

הגהות מהר"י
לנדא

[א] תוס' ד"ה סיפא
 כו' ומפרש בגמ' דנפלו
 לה כשהיא ארוסה וזיקת
 ארוסה עושה ספק ארוסה.
 ולענ"ד להג"י ומפרש בגמ'
 דנפלו לה כשהיא נשואה
 וזיקת נשואה עושה ספק
 נשואה וכ"ה לזקמתא
 דרבה צינמות לח ע"כ:

תוספות רי"ד

האשה שפלו לו נכסים
דל שאר התארים מרים
דל ש"ב זכ"ה שמכרת
ונתנה וקיים שפלו לה
שמתאסר ב"ש אמרים
המכור ב"ה אמרים אל
אשר מכרת נתנה קיים
א"ה אמרו לפני ה' הולל
וזה באשה אל יוכה
בנכסים א"ל על החדשים
או ברישם אלא אשתם
מגלילות את הישינם.
שפלו משמעת אלו ואלו
מרים שאם מכרה הבעל
מוציא מיד הלקוחות. דל
ש"ה נשאת ונתנה ר"ג
אומר אם מכרה נתנה
קיים. אר"ח פ"ה עקוב
אומר לפני ר"ג הולל
וזה באשה אל יוכה
בנכסים א"ל על החדשים
א"ה ברישם אלא אשתם
מגלילות עליו את הישינם.
פ"ה חולק פ"ה נכסים
לנכסים. נכסים הירודים
לכחול' עבודה ארסה
לכחול' עבודה ארסה
היוות קיים אבל אם שפלו
לו משמעתה ונענין אל
נשאת בזה פליגי ב"ש
דב"ש לית אכל
לכחול' הכה"א לית אכל
אל מכרה נתנה קיים.
ואע"פ שאח"כ נשאת
א"ה הבעל מוציא מיד
הלקוחות פ"ה שמכרה
נתנה עבודה ארסה.
מ"ש רשא דלא פליגי
ר"ה סיפא דפליגי ר"ה
בוכותה נפלה ליה סיפא
אימור בוכותה אימור
בוכותה היקלך לכחול'ה
אל המכור אלא מכרה